

Nieuwe visdoorgang aan monding Poekebeek ***Vissen kunnen binnenkort de Poekebeek terug opzwemmen***

De waterkwaliteit in de Poekebeek verbeterde de voorbije jaren sterk. Zowel vanuit de industrie, huishoudens als landbouw werden hierbij inspanningen gevraagd. Momenteel is de waterkwaliteit van de Poekebeek matig verontreinigd tot verontreinigd (chemische kwaliteit). Het biotisch meetnet wijst momenteel op een matige tot goede kwaliteit. In het verleden (tot 1995) wezen beide meetnetten steeds op een uiterst tot zeer slechte kwaliteit. In eerste instantie was de sanering van het industriële en huishoudelijke afvalwater zeer belangrijk voor deze betere waterkwaliteit. Verdere inspanningen zijn echter noodzakelijk (o.a. individuele zuivering van de verspreide bebouwing in het stroomgebied) om een goede kwaliteit te bereiken. Ook met het mestprobleem gaat het de goede kant op. Waakzaamheid en verdere acties zijn echter nodig. Sporadisch wordt al water vanuit de Poekebeek via de Oude Kale naar de Lieve en zo naar het drinkwaterproductiecentrum van Kluizen getransporteerd. Ook voor het natuurherstel van de waterloop is een goede waterkwaliteit natuurlijk belangrijk.

Ondanks de sterke verbetering van de waterkwaliteit komt nog maar sporadisch vis voor in de beek. De belangrijkste oorzaak is dat de vis de Poekebeek niet kan opzwemmen. Een stuw juist voor de monding van de Poekebeek in het Schipdonkkanaal is onoverbrugbaar voor de vis.

Onderzoek heeft nochtans uitgewezen dat heel wat vis graag de Poekebeek wil opzwemmen. Juist voor de stuw werden de voorbije jaren meer dan 15 vissoorten gevangen. Naast meer algemene vissoorten zoals blankvoorn, rietvoorn, paling, baars, ... werden er ook zeldzamere soorten waargenomen zoals bempje en zelfs beekforel en rivierprik.

Om in de toekomst de vissen de kans te geven de Poekebeek terug op te zwemmen zal de Vlaamse milieumaatschappij in 2010 starten met de realisatie van een visdoorgang aan de monding van de Poekebeek. Er werd geopteerd voor een technische visdoorgang van het type vertical slot. Dit was nodig gezien er maar een beperkte ruimte beschikbaar was voor de visdoorgang in het ruimtelijk uitvoeringsplan opgemaakt door de gemeente. Oorspronkelijk was een ruimere bekkentrap voorzien. Ook de lage debieten van de Poekebeek in drogere periodes zorgde voor een aantal beperkingen. In de visdoorgang zijn verschillende kamers voorzien met telkens een klein peilverschil tussen elke kamer. Dit peilverschil en de bijhorende snelheid van het water is voor de vissen passeerbaar. De vissen zullen bijgevolg steeds via de visdoorgang de Poekebeek kunnen op zwemmen. De huidige uitmonding en stuw blijven belangrijk voor de afvoer bij piekdebieten en peilregeling van het water.

Vrije vismigratie is voor visfauna zeer belangrijk. Vissen kunnen hun populaties enkel in stand houden als ze zich kunnen voortplanten, voeden, groeien en beschermen in hun leefgebied. Bij al deze biologische aspecten speelt migratie een rol. Vissen moeten in stroomop- en stroomafwaartse richting kunnen migreren over kleine tot (middel)grote afstanden op zoek naar paai-, opgroei- en overwinteringgebieden. Paling bijvoorbeeld migreert naar de Sargossa-zee om er te paaien. Jonge glasaaltjes komen terug naar ons rivierstelsel om er op te groeien. Bovendien moeten vissen kunnen vluchten voor predatoren of tijdelijk ongunstige omstandigheden (vb. vervuiling).

Tabel: aantal gevangen vissen die de Poekebeek willen opzwemmen maar niet voorbij de stuw geraken

	1999	2000	2001	2002	2003
blankvoorn	31	65	159	252	87
rietvoorn	2	21	6	17	3
brasem	1	13		9	8
blei				2	
zeelt		1			1
karper		4			4
giebel	5	34	15	10	1
winde	8	13	93	66	2
vetje			9	13	3
baars	5	454	6	2	24
snoekbaars	83	40	148	1	211
paling	138	216	335	372	264
glasaal					1
beekforel	1	1			
riviergrondel	18	180	111	182	673
rivierprik		1			
bittervoorn		1			
bermpje			6	5	6
zonnebaars			1		
3d- stekelbaars				31	299
10d- stekelbaars				11	16
blauwbandgrondel				13	14
Aantal soorten	10	14	11	15	17

De meeste kunstwerken in waterlopen zoals stuwen, pompgemalen,... zijn echter niet passeerbaar voor vissen. Concreet betekent dit dat het leefgebied van de vissen sterk versnipperd wordt.

De bouw van de visdoorgang biedt grote mogelijkheden om de ecologische kwaliteit van de Poekebeek verder te herstellen. Een natuurlijke kolonisatie van visfauna zal terug mogelijk zijn. Meer opwaarts zijn in het stroomgebied van de Poekebeek nagenoeg geen vismigratieknelpunten aanwezig.

Enkel ter hoogte van de monding van de Neerschuurbeek in de Poekebeek is een kleine stuw aanwezig die tijdelijk migratie belemmert.

Op heel wat trajecten is de Poekebeek en haar bovenlopen zoals de Wantebeek ook nog mooi meanderend. Het is belangrijk dat ook op de andere trajecten aan verder structuurherstel gewerkt wordt. In Nevele werd reeds een meander terug aangeschakeld. Dit is zeer belangrijk voor de diversiteit aan sneller en trager stromende zones die veel vissen nodig hebben.